

z dnia 9 czerwca 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ciechocin na lata 2020-2025**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218) oraz art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r., poz. 713) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Ciechocin na lata 2020 – 2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Gminy Ciechocin
Aneta Pietrzak

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
W GMINIE CIECHOCIN NA LATA 2020 - 2025**

I. WSTĘP

Rodzina to podstawowa grupa społeczna, na której opiera się całe społeczeństwo. Występują w niej określone więzi. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, w którym kształtuje się osobowość, system wartości i styl życia. Członkowie rodziny mają względem siebie obowiązki i zasady, których przestrzeganie daje możliwość prawidłowych relacji.

W przypadku dezorganizacji, rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań. W rodzinie dysfunkcyjnej nie przestrzega się wyznaczonych zasad a członkowie rodziny rzadko wywiązują się ze swoich obowiązków.

Ludzie niechętnie przyznają się do przemocy w rodzinie, jednakże jest to zjawisko coraz częściej uważane za istotny problem społeczny. Najczęściej ofiarami przemocy są kobiety, dzieci, oraz osoby starsze. Przemoc występuje we wszystkich grupach społecznych niezależnie od poziomu wykształcenia, czy sytuacji materialnej.

Przemoc jest demonstracją siły i chęcią przejęcia kontroli nad drugą osobą. Powoduje u ofiary niską samoocenę, bezradność, ciągły niepokój i poczucie bezsilności a także depresję. Z powodu wielu przykrych doświadczeń cierpią nie tylko osoby, które tej przemocy doznają, ale również bezsilni świadkowie obserwujący akty przemocy, tj. najczęściej dzieci. Dzieci krzywdzone charakteryzują się zaburzeniami zachowania związanymi z trudnością kontrolowania emocji i rozpoznawania sytuacji społecznych, oraz obniżeniem poziomu empatii. Przemoc, zwłaszcza w rodzinie, burzy porządek moralny. Zmierza do ukształtowania takiego obrazu świata, wzoru przekonań i sądów, w którym wpisana jest ona, jako norma.

Dziecko wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie „sprawcy” i „ofiary”. Brutalne wzorce osobowe utrwalają się tak, iż młody człowiek nie ma oporów przed biciem i maltretowaniem słabszych i młodszych kolegów, czym rekompensuje sobie doznane krzywdy. Maltretowanie dzieci zaburza ich rozwój poznawczy i społeczny, co objawia się trudnościami w nawiązywaniu kontaktów interpersonalnych. Dzieci dotknięte problemem przemocy z reguły są nieufne, nastawione do

otoczenia wrogo, pełne negatywizmu, słabo reaktywne, często przyjmują postawę biernego oporu. W sytuacjach interpersonalnych dzieci te ujawniają mniejszą ekspresyjność emocjonalną, zachowują się nieprzystępnie i unikają kontaktów z innymi dziećmi. Olbrzymie koszty przemocy w rodzinie, jak widać, ponoszą nie tylko jednostki, ale całe społeczeństwo. Właśnie, dlatego niezbędne jest objęcie pomocą i wsparciem ofiar przemocy poprzez tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Przemoc w rodzinie definiowana jest, jako: „jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym”.

Wyodrębnia się następujące rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna – bicie, znęcanie się, głodzenie, zamykanie, kopanie, policzkowanie, szarpanie, duszenie, ciągnięcie za włosy, rzucanie przedmiotami, używanie niebezpiecznych narzędzi lub grożenie ich użyciem, zadawanie bólu;
- przemoc psychiczna – sprawowanie przez sprawcę psychicznej kontroli nad ofiarą, zakazywanie kontaktów (straszenie zabójstwem, użyciem przemocy, zabranie dzieci, grożenie zniszczeniem rzeczy, upokarzanie, używanie wulgarnych słów);
- przemoc seksualna – zmuszanie do odbywania stosunku lub poddania się innym zachowaniom seksualnym;
- przemoc finansowa (ekonomiczna) – utrzymywanie osoby w całkowitej zależności finansowej, zakazywanie pracy zawodowej, nie dawanie wystarczającej ilości środków finansowych na prowadzenie gospodarstwa domowego;
- zaniedbanie – to ciągle niezaspakajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

II. ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE CIECHOCIN

Ze względu na charakter problemu przemocy, bardzo trudno jest oszacować faktyczną liczbę osób jej doświadczających. Bardzo często jest ukrywana, a ofiary nie mają odwagi się ujawnić. Z jednej strony uświadamianie społeczeństwa i przypadki skazywania na karę pozbawienia wolności przestępców dopuszczających się przemocy w rodzinie, niewątpliwie może wpływać na zahamowanie tego zjawiska, z drugiej strony należy pamiętać, że ciągle znaczący odsetek ofiar przemocy domowej nie został i często nie zostanie ujawniony. W celu skutecznego przeciwdziałania przemocy i ochrony osób dotkniętych przemocą należy systematycznie diagnozować problemy w środowisku lokalnym.

Poniższa tabela (Tabela Nr 1) przedstawia zestawienie najistotniejszych danych liczbowych, związanych z podejmowanymi w Polsce, w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Tabela nr 1 – Dane liczbowe dotyczące ofiar przemocy w Polsce w latach 2017 – 2019.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba wypełnionych formularzy Niebieskiej Karty „A”	75 662	73 153	74 313
Ogólna liczba ofiar przemocy, - w tym:	92 529	88 133	88 032
- kobiety	67 984	65 057	65 195
- mężczyźni	11 030	10 672	10 676
- małoletni	13 515	12 404	12 161

Źródło: Statystyki policyjne – <http://statystyka.policja.pl>

Gmina Ciechocin położona jest w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie golubsko-dobrzyńskim i zajmuje obszar 10 149 ha. Gmina Ciechocin składa się z 10 sołectw: Elgiszewo, Ciechocin, Świętosław, Małszyce, Nowa Wieś, Morgowo, Rudaw, Miliszewy oraz Kujawy. Liczba mieszkańców na koniec 2019 roku wynosiła 4046, w tym 2027 kobiet i 2019 mężczyzn. Poniższe tabele przedstawiają dane liczbowe pochodzące z rejestru Zespołu Interdyscyplinarnego, zawierające informacje o prowadzonej procedurze Niebieska Karta (**tabela nr 2**) oraz informację o skali ujawnionego problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy Ciechocin w ostatnich latach (**tabela nr 3**).

Tabela nr 2 – Dane liczbowe dotyczące procedury „Niebieska Karta” w gminie Ciechocin w latach 2017 – 2019.

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba prowadzonych procedur „Niebieska Karta”	14	19	20
- w tym liczba wypełnionych formularzy Niebieskiej Karty „A” w danym roku	14	15	16
Ogólna liczba osób objętych pomocą w ramach procedury „Niebieska Karta”, - w tym:	35	55	72
- kobiety	14	17	29
- mężczyźni	16	20	31

- dzieci	5	18	12
----------	---	----	----

Źródło: Rejestry własne – ZI w Ciechocinie

Tabela nr 3 - Dane liczbowe dotyczące ofiar przemocy na terenie gminy Ciechocin w latach 2017 – 2019

	2017 r.	2018 r.	2019 r.
Liczba osób doznających przemocy domowej	14	20	22
- w tym:			
- kobiety	13	16	16
- mężczyźni	1	3	4
- dzieci	0	1	2
- dzieci będące świadkami przemocy	11	28	13

Źródło: Rejestry własne – ZI w Ciechocinie

Jak można zauważyć dokonując analizy zaprezentowanych danych problem przemocy w rodzinie w gminie Ciechocin zwiększa się. W większości osobami doznającymi przemocy są kobiety. Należy zaznaczyć, że niepokojącym zjawiskiem jest przemoc wobec dzieci oraz fakt, że są one świadkami przemocy stosowanej wobec innego członka rodziny, w przeważającej mierze wobec matki. Nie oznacza to jednak, że dzieci są bezpieczne. Warto mieć świadomość, że dzieci znajdujące się w sytuacji przemocy domowej nie są tylko biernymi obserwatorami. Przyjmują różnorakie i bardzo zindywidualizowane strategie, by stawić czoła temu problemowi. Poświęcają swoje dzieciństwo na ratowanie rodziny, co nie pozostaje bez echa w dorosłej przyszłości.

III. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT jest efektywną metodą identyfikacji słabych i silnych stron oraz badania szans i zagrożeń, jakie stoją przed organizacją. Jest ona oparta na schemacie klasyfikacji dzielącym wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą pozycję organizacji, na:

- zewnętrzne w stosunku do organizacji i mające charakter uwarunkowań wewnętrznych,
- wywierające negatywny wpływ na organizację i mające oddziaływanie pozytywne.

Ze skrzyżowania tych dwóch podziałów powstają cztery kategorie czynników:

- **zewnętrzne pozytywne – szanse**, czyli zjawiska i tendencje w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane stają się impulsem rozwoju oraz osłabiają zagrożenia,

uwarunkowania wpływające lub mogące wpływać pozytywnie na realizację celów, umożliwiające eliminowanie słabości, wzmacnianie sił, uruchamianie nowych kierunków rozwoju;

- **zewewnętrzne negatywne – zagrożenia**, czyli te wszystkie czynniki, które postrzegane są jako bariery dla rozwoju, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. Istnienie zagrożeń ma destrukcyjny wpływ na rozwój organizacji lub powodzenie jakiegś inwestycji, jednocześnie nie pozwalając na pełne wykorzystanie szans i mocnych stron;
- **wewnętrzne pozytywne – mocne strony**, czyli atuty organizacji, jej/ich walory, mające lub mogące mieć wpływ na sytuację społeczną, tworzące podstawy do rozwoju i wprowadzania rozwiązań z obszaru polityki społecznej, w tym przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- **wewnętrzne negatywne – słabe strony**, to konsekwencja ograniczeń zasobów i niedostatecznych kwalifikacji; wewnętrzne czynniki mające lub mogące mieć negatywny wpływ na sytuację społeczną, utrudniające rozwój i realizację zamierzeń z obszaru polityki społecznej.

Analizę SWOT przeprowadzono w oparciu o dostępne dane na temat mocnych i słabych stron istniejącego na terenie gminy Ciechocin systemu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, dostępnego zaplecza oraz stosowanych procedur.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
- dobra znajomość środowiska; - gotowość do współpracy służb i instytucji; - znajomość zagrożeń wynikających z patologii; - współpraca służb i instytucji (dobre praktyki);	- brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającymi na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc; - brak skutecznego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową; - brak wystarczających środków na stworzenie potencjału kadrowego w celu właściwej realizacji zadań z zakresu problematyki przemocy;

	- brak wystarczającej wiedzy oraz umiejętności potrzebnych do prawidłowego udzielania pomocy osobom uwięzonym w przemoc domową;
SZANSE	ZAGROŻENIA
- podnoszenie świadomości w kwestii działań skierowanych na przeciwdziałanie przemocy, zarówno wśród kadry jak i społeczności lokalnej; - wdrażanie programów profilaktycznych, których adresatami są dzieci i młodzież oraz rodzice i opiekunowie; - udział w szkoleniach dostosowanych do potrzeb osób zawodowo i społecznie zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	- wzrost natężenia patologii społecznych; - poczucie bezradności i bierność rodzin uwięzonym w przemoc; - istniejące w społeczeństwie przekonania i stereotypy dotyczące przemocy; - poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc; - brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy; - niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania i brak wiary w powodzenie przedsięwzięcia;

IV. ZAŁOŻENIA PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

Tworzenie skutecznego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie obejmuje cztery podstawowe obszary działań, które skierowane są do różnych odbiorców.

1. Działania uprzedzające (diagnostujące, informacyjne, edukacyjne):

podejmowanie w ramach profilaktyki, ukierunkowane są na promocję zdrowej rodziny, reprezentującej ogólne pozytywne wartości i styl życia oraz zapobieganie przemocy w rodzinie. Kierowane są do ogółu społeczności lokalnej. Szczególną rolę odgrywają tutaj kampanie medialne przekazujące informacje z zakresu problematyki przemocy w rodzinie.

2. Działania interwencyjne:

- opiekuńcze kierowanie do osób doznających przemocy;
- pouczające i izolujące kierowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

3. Działania wspierające

psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy

4. Działania korekcyjno – edukacyjne:

Kierowane do sprawców przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na terenie Gminy Ciechocin na lata 2020 – 2025 w zakresie udzielania pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie lub oddziaływania na sprawców, a także podnoszenia świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy w rodzinie oparty jest na następujących zasadach:

- wzajemnej współpracy i współdziałania podmiotów uprawnionych lub zobowiązanych do inicjowania i realizacji zadań związanych pośrednio i/lub bezpośrednio z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie i jej negatywnym następstwom;
- jawność działań podmiotów realizujących zadania programowe z poszanowaniem godności, tak ofiary, jak i sprawcy;
- szczególnej ochrony dzieci, zachowaniem ich prawa do wychowywania się w rodzinie, osób starszych i niepełnosprawnych w zakresie właściwej opieki i pielęgnacji, poprzez udzielenia rodzinie szczególnego wsparcia w dążeniu do poprawy jej funkcjonowania.

Realizatorzy programu:

- Gmina Ciechocin,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechocinie,
- Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ciechocinie,
- Komenda Powiatowa Policji w Golubiu - Dobrzyniu,
- Placówki oświatowe z terenu gminy Ciechocin,
- Ochrona zdrowia,
- Sąd Rejonowy w Golubiu - Dobrzyniu, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Golubiu – Dobrzyniu;
- Organizacje pozarządowe i instytucje kościelne.

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Ciechocinie pełni rolę koordynatora programu.

V. CEL GŁÓWNY I CELE SZCZEGÓŁOWE

Cele główne:

- 1) Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Zwiększanie skuteczności i dostępności oferty pomocowej dla osób uwikłanych w przemoc.

Cele szczegółowe:

1. Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie.
3. Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.
4. Zwiększenie efektywności działań poprzez zintensyfikowanie współpracy służb, instytucji i organizacji realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz ujednolicenie procedur postępowania.

VI. ZADANIA, REALIZATORZY, WSKAŹNIKI

1. Cel szczegółowy: Systematyczne diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Ciechocin	Policja GOPS Ochrona zdrowia GKRPA Oświata	- opracowane narzędzia badawcze, - liczba przeprowadzonych badań
2.	Reagowanie na podejrzenie o stosowaniu przemocy w rodzinie	Policja GOPS Ochrona zdrowia Oświata GKRPA	- liczba złożonych wniosków do Zespołu o wszczęcie postępowania - liczba sporządzonych niebieskich kart - liczba wszczętych procedur - liczba działań skierowanych do ofiar i sprawców przemocy

2. Cel szczegółowy: Podnoszenie poziomu wiedzy i wrażliwości społecznej w obszarze przemocy domowej.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Upowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie, obowiązujących przepisów prawa i miejsc, gdzie można uzyskać pomoc	Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego	- liczba przekazanych informacji do publicznej wiadomości
2.	Realizacja działań informacyjno – edukacyjnych dla dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów, propagujących konstruktywne formy współżycia w rodzinie	Wszystkie placówki oświatowe	- liczba spotkań/akcji, - liczba uczestników

3. Cel szczegółowy: Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się problematyką przemocy w rodzinie.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Szkolenia grup zawodowych realizujących zadania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Członkowie Zespołu i grup roboczych	- liczba szkoleń, - liczba przeszkolonych osób

4. Cel szczegółowy: Zwiększenie efektywności działań poprzez zintensyfikowanie współpracy służb, instytucji i organizacji pozarządowych realizujących zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy oraz ujednolicenie procedur postępowania.

Lp.	Zadania	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Realizacja zadań wynikających z regulaminu Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny,	- coroczne sprawozdania z zakresu zjawiska przemocy w rodzinie; efektywności podejmowanych działań
2.	Systematyczne, spotkania, korygowanie zadań	Członkowie Zespołu i grup roboczych	- liczba spotkań

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY PROGRAMU:

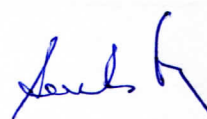
1. Wzrost świadomości w środowisku lokalnym na temat przemocy oraz zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy w rodzinie.
2. Wzrost liczby ofert pomocowych dla osób uwięzianych w przemoc domową.
3. Wzrost liczby osób korzystających z oferowanego wsparcia.
4. Wzrost częstotliwości diagnozowania środowiska lokalnego.
5. Uściślenie współpracy między instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy.
6. Odpowiednie przygotowanie osób pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.

VIII. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ciechocin są środki własne Gminy Ciechocin, dotacje celowe z budżetu państwa oraz środki pozyskane z innych źródeł.

XI. MONITORING PROGRAMU

Monitoring polegać będzie na corocznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych bądź zrealizowanych już działań. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawiają się w trakcie wdrażania dokumentu oraz stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku oraz czy przynoszą zakładane zmiany. Do oceny stopnia wdrożenia wyznaczonych działań zostaną wykorzystane wskaźniki. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego będzie składał Radzie Gminy Ciechocin roczne sprawozdanie z działalności w terminie do 30 marca następnego roku.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności opracowanie i realizacja trzyletnich gminnych programów przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W związku z tym, iż poprzedni program uchwalony był na lata 2017 – 2019 koniecznym stało się opracowanie i uchwalenie nowego programu na lata 2020 – 2025.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie jest programem wieloletnim i zakłada realizację zadań identycznych z celami określonymi w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, dlatego podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca
Rady Gminy Cielchocin
Aneta Pietrzak